

Tid Tisdagen den 2 februari 2016 kl. 16.30 – 16.50
Plats Bråvallasalen, Stadshuset
Justerat Tisdagen den 9 februari 2016

Jan Valeskog

Henrik Sjölander

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Jan Valeskog (S) ordföranden

Margareta Stavling (S)

Anders Göransson (S)

Maria-Elsa Salvo (S)

Åke Askensten (MP)

Hanna Begler (MP)

Mehdi Oguzsoy (V)

Henrik Sjölander (M)

Mikael Eskman (M)

Tomas Tetzell (M)

Helena Eklund (L)

Tjänstgörande ersättare:

Gunnar Würtz (L)

för Richard Bengtsson (L)

Per Melin (M)

för Erika Wing (M)

Ersättare:

Birger Kato (S)

Anna Forssell (S)

Martin Hansson (MP)

Sanna Sjögren (V)

Leif Bokström (M)

Hamid Ershad Sarabi (C)

Lisa Fuglesang (KD)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Åsa Öttenius, Jenny Holmberg, Carina Jonsson, Christine Oljelund, Jenny Rydåker, Anna Wahlström och Pontus Werlinder samt personalföreträdarna Birgitta Andersson, Lawen Baderkhan och Reza Etemad §§ 1-30, 37-38 och borgarrädssekreteraren Karin Kolk.

§ 1 Val av justerare och tid för justering

Beslut

Fastighetsnämnden utser Henrik Sjölander (M) att tillsammans med ordföranden Jan Valeskog (S) justera dagens protokoll.

Justering sker tisdagen den 9 februari 2016.

§ 2 Anmälan av inkomna skrivelser till nämnden

Inkomna skrivelser m.m. till fastighetsnämnden enligt förteckning från den 21 januari 2016 och den 2 februari 2016 anmäls.

§ 3 Anmälan av delegationsbeslut fattade inom fastighetskontoret

Beslut

- 1 Fastighetsnämnden godkänner anmälan av delegationsbeslut fattade inom fastighetskontoret för tiden 2015-09-28 – 2016-01-08.

§ 4 Anmälan av protokoll från rådet för funktionshinderfrågor

Protokoll nr 8/2015 från rådet för funktionshinderfrågor vid fastighetsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden den 5 oktober 2015 anmäls.

§ 5 Motion om Dome of Visions. Remissvar Dnr 1.6-481/2015

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 16 december 2015.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP), Mehdi Oguzsoy (V) och Helena Eklund m.fl. (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Henrik Sjölander m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen, samt att därutöver anföra följande:

Dome of Visions på KTH är ett experiment och hållbarhetsprojekt för framtiden som drivs i samverkan mellan NCC och KTH. Den fysiska domen är uppbyggd på KTH vid Valhallavägen och är öppen för alla under perioden september 2015 – september 2016.

Det fysiska utrymmet som kupolen utgör kan användas av flera olika aktörer och ha olika syften, med öppna verksamheter för stockholmare och besökare. Exempelvis skulle Kulturhuset Stadsteatern kunna erbjuda teateruppsättningar i kupolen, när 100 astronauter befinner sig i Stockholm kan den innehålla ett rymdsymposium, en annan gång kanske minimässa för urban odling. För att ytterligare finna innovativa lösningar för hållbarhet bör möjligheten att värma upp kupolen med spillvärme från till exempel Gallerian eller Kulturhuset undersökas. Möjligheterna är stora, men det viktigaste är att Dome of Visions kan få fortsätta att erbjuda just det den är skapad för – visioner för en hållbar stad.

Samtidigt är Dome of Visions ett viktigt experiment när det gäller stadsplanering som handlar om hur vi kan levandegöra rummen mellan byggnader och de tillfälliga platser som uppstår när vi bygger nytt. Det är ytor som tyvärr ofta glöms bort, men som har stor potential att nyttjas för tillfälliga behov. I detta arbete är Brunkebergstorg en plats som i stora delar och under lång tid tyvärr haft en undanskymd och bortglömd, trots sitt mycket centrala läge i staden. Under sommaren 2014 genomfördes ett mycket uppskattat lyft av torget, med matpark, servering och kulturaktiviteter. Men torget har potential att vara så mycket mer än så.

Vi konstaterar att fastighetskontoret anser att frågan i första hand berör andra nämnder inom staden. Det är i sammanhanget glädjande att kontoret ser positivt på att Brunkebergstorg återskapas som ett tydligt stadsrum med en klar identitet och att torget har stor potential att omvandlas till en unik mötesplats med en trygg, levande och inbjudande atmosfär.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP), Mehdi Oguzsoy (V) och Helena Eklund m.fl. (L).

Reservation

Henrik Sjölander m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Lisa Fuglesang (KD) instämmer i förslag till beslut från Henrik Sjölander m.fl. (M).

§ 6**Motion om Evert Taubes terrass. Remissvar**

Dnr 1.6-483/2015

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 30 november 2015.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP) och Mehdi Oguzsoy (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Henrik Sjölander m.fl. (M) och Helena Eklund m.fl. (L) föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen, samt att därutöver anföra följande:

Evert Taubes terrass på västra Riddarholmen ligger mellan Wrangelska palatset och Riddarfjärden och utgör en del av Norra Riddarholmshamnen. Terrassen anlades i början av 1980-talet och fick sitt namn 1983 efter trubaduren Evert Taube. 1990, till 100-årsminne av Taubes födelse.

Trots sitt ytterst centrala och vattennära läge i staden är terrassen idag en plats utan egentlig dragningskraft. Förutom två skulpturer finns egentligen bara en tom och plattstensyta mot Riddarfjärden med ett fåtal utplacerade bänkar. Den

avgränsas dessutom av en parkeringsplats för bilar vid Södra Riddarholmshamnen och en likaledes tom yta framför Wrangelska palatset. Det gör olyckligtvis Evert Taubes terrass till en plats man passerar, snarare än en plats man söker upp och vistas på. Platsen är således minst sagt underutnyttjad idag, men besitter potential att bli en av stadens mest attraktiva mötesplatser.

Detta skulle vara möjligt att uppnå med relativt små medel, och vara till gagn för såväl stockholmare och besökare som kringliggande verksamheter. Det torde vara fullt möjligt att införliva grönska på platsen vilket idag helt saknas, belysning, fler primära viloplatsler men också sekundära sittplatser som är mer fria och självständiga och där man vill sätta fastän det inte är planerat för det. På så vis kan fler människor bjudas in att använda platsen, eftersom man har olika behov vid olika tillfällen. Ytterligare attraktivitet skulle kunna skapas genom möjlighet till aktivitet, exempelvis lekställning för barn, boulebana, schackspel eller liknande.

Vi noterar att fastighetskontoret framhåller att förvaltningen inte har rådighet över de åtgärder som föreslås i motionen, men att man delar andemeningen om att Evert Taubes terrass utgör en synnerligen bortglömd plats i staden som bör utvecklas. I sammanhanget kan det tilläggas att exploateringskontoret, i sitt eget remissvar, ställer sig bakom motionen och därtill föreslår att exploateringsnämnden och andra berörda nämnder utreder förutsättningarna att utveckla Evert Taubes terrass för att öka trygghet och attraktivitet på platsen.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP) och Mehdi Oguzsoy (V).

Reservation

Henrik Sjölander m.fl. (M) och Helena Eklund m.fl. (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Lisa Fuglesang (KD) instämmer i förslag till beslut från Henrik Sjölander m.fl. (M) och Helena Eklund m.fl. (L).

§ 7**Gångplan för Stockholm. Remissvar**

Dnr 1.6-458/2015

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 15 december 2015.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP) och Mehdi Oguzsoy (V) enligt följande:

Sittplatser (soffor, bänkar) i stadsmiljön är ett viktigt inslag i en gångplan, där gåendets andel av trafiken förutsatts öka. I en stad med åldrande befolkning och allt fler rörelsehindrade medborgare är det extra angeläget att det finns möjligheter att sitta ner.

Kommunfullmäktige har antagit programmet "Stockholm – en stad för alla" där det bl.a. sägs följande om placering av soffor: "Helst var 25:e meter i områden där det rör sig mycket människor, och med 100 meters mellanrum i bostadsområdenas närområden."

Mycket återstår att göra för att klara detta. I detta sammanhang är det också viktigt att "Stockholm – en stad för alla" läggs till i projektets referenslista.

§ 8**Motion om att utveckla Järnvägsparken till
stockholmarnas temapark. Remissvar**

Dnr 1.6-480/2015

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 21 december 2015.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP), Mehdi Oguzsoy (V) och Helena Eklund m.fl. (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Henrik Sjölander m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen, samt att därutöver anföra följande:

Den ursprungligen mycket större parken anlades i samband med centralstationens tillkomst på 1870-talet. Fram till 1960-talet var parken en grön och lummig oasis i staden, men det mesta av grönskan försvann när bland annat på- och avfarterna till Centralbron byggdes.

Idag upplevs platsen, trots sitt utmärkta läge, som bortglömd, helt omgiven av trafik. Det enda minnet av historiens gröna oasis återspeglas av enstaka träd. I övrigt dominerar kullersten och grå betong. Det gör att platsen idag också upplevs som otrygg, och en plats man enbart passerar istället för att stanna till på. Det är hög tid att vi omprövar innehållet och ser till möjligheterna på platsen. Därför ska stockholmarna bjudas in till en idéävling, med fokus på att göra Järnvägsparken till det som den en gång var – en urban stadsoas att stanna till och njuta av.

Vi konstaterar att fastighetskontoret inte har rådighet över platsen och således inte kan garantera att medborgarnas goda idéer blir genomförda, men vi tackar kontoret för att de välkomnar motionärens initiativ och viljan att genomföra en positiv utveckling av Järnvägsparken tillsammans med stockholmarna.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP), Mehdi Oguzsoy (V) och Helena Eklund m.fl. (L).

Reservation

Henrik Sjölander m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Lisa Fuglesang (KD) instämmer i förslag till beslut från Henrik Sjölander m.fl. (M).

§ 9**Riktlinjer för social investeringsfond i Stockholms stad.****Remissvar**

Dnr 1.6-482/2015

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen om Riktlinjer för social investeringsfond.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 8 december 2015.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP) och Mehdi Oguzsoy (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Henrik Sjölander m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
 - 1 Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.
 - 2 Att därutöver anföras:

Det är klokt att finna framgångsrika former för det offentliga att arbeta förebyggande och proaktivt på det sociala området. Modeller som lyckas förena långsiktigt kloka åtgärder med god budgethållning vore till gagn för både den enskilde och för samhället i stort, genom att undvika stuprörstänkande till förmån för långsiktiga åtgärder.

Det krävs dock en hel del förtydliganden och förbättringar av de föreliggande riktlinjerna. För att sociala investeringar verkligen ska ge effekt och innebära konkreta förbättringar krävs att kunskapsbaserade arbetssätt används och att enbart åtgärder som har vetenskaplig evidens får stöd. Vi ser dessvärre en risk i att det sker en politisering av arbetet, då riktlinjerna föreskriver att den sociala hållbarhetskommision som den rödgrönrosa majoriteten har tillsatt ska identifiera angelägna projekt. Om den sociala hållbarhetskommisionen ska involveras i arbetet är det nödvändigt att en mångfald av experter och forskare knyts till kommissionen och att dessa har en bred trovärdighet och i största möjliga utsträckning är politiskt oberoende. De experter som kopplas till kommissionen måste därmed utses efter dialog med samtliga partier.

De inkomna ansökningarna granskas av ett råd för sociala investeringar som vid behov ska ta hjälp av vetenskaplig kompetens. Här krävs en del avgörande klargöranden, främst vad gäller gränsdragningen i ansvaret mellan den sociala hållbarhetskommisionen och rådet för sociala investeringar, samt vilka som ska ingå i det sistnämnda rådet. Och varför ska såväl den sociala hållbarhetskommisionen som rådet för sociala investeringar anlita vetenskaplig kompetens? Det föreligger en stor risk att hela arbetet byråkratiseras. Enligt förslaget ska även två nya heltidstjänster tillsättas på stadsledningskontoret för att samordna arbetet med sociala investeringar.

Enligt riktlinjerna för fonden ska de projekt som får stöd bidra till genomförandet av kommunfullmäktiges mål. Dessa mål är dessvärre otydligt och övergripande formulerade. Det föreligger även i detta avseende en risk för att det sker en politisering och projekt vars inriktning stämmer överens med majoritetens ideologiska utgångspunkter premieras snarare än vetenskapligt förankrade åtgärder.

Det kan vara svårt att beräkna hur stor utgiftsminskning en förebyggande åtgärd innebär. Det kan ta lång tid innan effekter syns och de kan, vilket förvaltningen framhåller, uppstå hos andra huvudmän. Det finns därmed en risk för godtycke vad gäller beräkningarna av vilka besparingar som faktiskt uppnås. Här krävs ytterligare förtydliganden. Det är även viktigt att tydligt klargöra att den förvaltning som ansvarar för ett projekt enbart ska återbetala de besparingar som har uppstått inom den egna förvaltningen.

Enligt riktlinjerna ska de inkomna ansökningarna analyseras

utifrån ett genusperspektiv. Att välja ut just denna faktor är inte oproblemiskt. Självfallet ska de sociala investeringarnas sammantagna effekter gynna såväl kvinnor som män. Det finns dock en rad andra perspektiv som i så fall borde beaktas, till exempel ett åldersperspektiv eller om en åtgärd även gynnar personer med funktionsnedsättningar. Den vetenskapliga grunden måste stå i centrum för allt arbete med sociala investeringar. Först därefter, om två projekt har likvärdig evidens, bör ytterligare faktorer beaktas.

Det är avslutningsvis viktigt att det civila samhället kan delta på samma premisser som kommunala verksamheter. En möjlighet att involvera det civila samhället ytterligare är att staden som komplement till den sociala investeringsfonden ser över möjligheten att även arbeta med så kallade ”social impact bonds” där de investerare som uppnår det resultat staden efterfrågar återfår insatsen samt en viss avkastning. Detta innebär att investeraren står för risken och att staden enbart behöver utbetala medel om efterfrågat resultat har uppnåtts.

3) Helena Eklund m.fl. (L) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

1 Att föreslå kommunstyrelsen att återremittera ärendet till stadsledningskontoret för ytterligare beredning i enlighet med vad som nedan sägs.

2 Att anföra följande:

Nyttan med en social investeringsfond beror på syftet. Om syftet med en social investeringsfond är att kunna finansiera tidiga insatser och långsiktiga projekt bör Stockholm, som en rik kommun med en stor budget, kunna finansiera sådana projekt inom ordinarie budget.

Om syftet istället är att driva fram verksamhetsförbättringar och nya arbetssätt kan dock sociala investeringsfonder vara ett intressant sätt att finansiera sådana insatser. Liberalerna välkomnar förslag som gör det lättare att testa nya idéer och höja innovationstakten i offentlig sektor.

Med det sagt finns det ett antal betydande oklarheter kring förslaget som ger upphov till starka invändningar. Det gäller framför allt förslaget om återföring, det vill säga att kostnadsbesparingar som uppstår som ett resultat av projekt som finansieras av fonden ska föras tillbaka till fonden från den nämnd där besparingarna uppstått.

Vi ser en stor risk för att projekt som finansieras via fonden kommer att tränga ut kärnverksamheten i nämnderna. Om beräkningarna av kostnadsbesparingar är för optimistiska kommer nämnden att behöva ta pengar från verksamhet som enligt erfarenhet fungerar, och betala in till fonden för finansiering av projekt som kanske inte gör så mycket nytta. Lars Hultkrantz, professor i nationalekonomi vid Örebro universitet, pekar i en rapport för SNS på att svenska kommuner har grundläggande kunskaps- och kompetensbrister när det kommer till effektutvärdering. Detta är värt att ta på allvar.

Vår oro gäller i synnerhet om det är så att en nämnd som inte har ansökt om medel måste betala tillbaka pengar som anses vara en besparing, utan att nämnden har varit med och ansökt om projektet.

I diskussionen kring sociala investeringsfonder nämns ofta vinster från investeringar i relation till kostnader som uppstår med ett nollalternativ. På kort sikt kan det till exempel vara en kostnad att sätta in en extra socialsekreterare för att fånga upp ungdomar på glid, men på lång sikt leder det till minskade sociala kostnader jämfört med att inte göra något alls.

Problemet är dock att alternativet för en nämnd som ska betala tillbaka pengar inte är att göra ingenting alls, utan att använda de pengarna på beprövat sätt. Detta är den egentliga så kallade alternativkostnaden. Vi ser en risk i att projekt med viss men relativt låg nytta tar pengar från ordinarie välfungerande verksamhet.

Vi anser sammanfattningsvis att kunskapsläget kring möjligheterna att genomföra korrekta effektutvärderingar borde klargöras, att regelverket kring återföring borde tydliggöras och att staden borde överväga någon annan lösning som är mindre byråkratisk.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP) och Mehdi Oguzsoy (V).

Reservation

Henrik Sjölander m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Helena Eklund m.fl. (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning

till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Lisa Fuglesang (KD) instämmer i förslag till beslut från Henrik Sjölander m.fl. (M).

§ 10**Motion om att samla stadens fastighetsägaransvar.****Remissvar**

Dnr 1.6-478/2015

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 11 december 2015.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP), Mehdi Oguzsoy (V) och Helena Eklund m.fl. (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Henrik Sjölander m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
 - 1 Att tillstyrka motionen.
 - 2 Att därutöver anföra:

Stockholms stad ska vara en aktiv fastighetsförvaltare och verka för att god kvalitet upprätthålls i de lokaler, byggnader och anläggningar som staden ansvarar för och som behövs till stadens verksamheter, men också för de fastigheter som hyrs ut till externa hyresgäster. För att kunna vara en aktiv och även effektiv förvaltare bör det vara en självklarhet att ha ett samlat ansvar för stadens fastigheter.

Idag ser det inte riktigt så ut, stadens fastighetansvar är fördelat över flera nämnder - fastighetsnämnden, idrottsnämnden och kyrkogårdsnämnden. Detta är långt ifrån optimalt, då facknämnderna i övrigt har tydligt specialiserade

inriktningar. Fastighetsnämnden är den nämnd som har just expertkompetensen inom fastighetsförvaltning, och har också idag ansvar för den stora delen av stadens fastighetsbestånd. Det gäller allt från större kontorsbyggnader, offentliga lokaler, idrottshallar, saluhallar, salutorg, partihandelsområden och brandstationer till slott och herrgårdar, konstnärsateljéer, villor och små torp på landet.

Vi anser därför att det vore logiskt att föra över fastighetsägaransvaret och det inre underhållsansvaret från idrottsnämnden och kyrkogårdsnämnden till fastighetsnämnden. Det är glädjande att även fastighetskontoret ser denna fördel med att renodla stadens fastighetsägaransvar och integrera dessa i sin verksamhet.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP), Mehdi Oguzsoy (V) och Helena Eklund m.fl. (L).

Reservation

Henrik Sjölander m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Lisa Fuglesang (KD) instämmer i förslag till beslut från Henrik Sjölander m.fl. (M).

§ 11

Stockholms miljöprogram 2016-2019. Remissvar

Dnr 1.6-484/2015

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 20 januari 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl.

(MP) och Mehdi Oguzsoy (V) föreslår (se beslutet).

2) Henrik Sjölander m.fl. (M) och Helena Eklund m.fl. (L) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

1 Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.

2 Att därutöver anföra:

Stadens miljöprogram för 2016-2019 är nu äntligen remitterat. Som stadens främsta styrdokument på miljöområdet är vi angelägna om att förslaget från kommunstyrelsen tillåts en ingående granskning av alla berörda verksamheter i staden. Vi är angelägna om att stadens kommande miljöarbete stärker Stockholm som ett internationellt föredöme på miljöområdet.

För genomförandet av miljöprogrammet betonar vi vikten av att stadens resurser utnyttjas kostnadseffektivt. Flertalet av de åtgärder som föreslås i miljöprogrammet saknar ekonomiska konsekvensbeskrivningar. I detta avseende behöver dokumentet kompletteras samt hur ekonomin kopplas till stadens och respektive verksamhets budget.

Att säkerställa god uppföljning och rapportering är centralt för att miljömålen ska kunna uppnås. Upplägget med att uppföljningsansvaret för delmålen kopplas till den verksamhet som har genomförandeansvar torde vara klokt och effektivt. Därutöver kan ansvarsfördelningen för indikatorerna, där bara nämnder och bolag som har störst påverkan åläggs att rapportera, bli kostnadseffektiv då staden kan jobba med fler indikatorer samtidigt som administrationen hålls nere. Vi vill dock uppmärksamma tveksamheter kring vilka nämnder och bolag som ska ha ansvaret för den samordnade uppföljningen.

Det är vidare positivt med en uppföljnings- och rapporteringsstruktur där resultaten tidigareläggs och därmed kan implementeras i efterföljande års budget. Vi anser dock att det finns ett antal delmål där det varken är praktiskt möjligt eller påkallat att följa upp indikatorer flera gånger per år. Det gäller exempelvis delmålen inom Hållbar energianvändning där uppföljningen är beroende av statistik från SCB som endast kommer en gång per år. Förutom det praktiskt omöjliga skapar det dessutom ett onödigt administrativt arbete. Det åligger nu kommunstyrelsen att arbeta fram anvisningar för när och hur uppföljningsrapportering ska ske. Det är viktigt att dessa

anvisningar är tydliga samt att de finns tillgängliga hos stadens nämnder och bolag innan rapporteringen kan förväntas starta. Vi noterar att kravet på obligatoriska miljöhandlingsplaner för stadens nämnder och styrelser avskaffas och ska bli frivilliga, en förändring som förtjänar en betydligt tydligare konsekvensanalys.

En utmaning gällande energianvändningen är att hantera energikraven i nybyggnationen. Det är viktigt att Stockholm kan ligga i framkant gällande hållbart byggande. I detta sammanhang vill vi betona vikten av att lagstiftningen om att förbjuda så kallade kommunala särkrav ses över. Enligt stadens miljöförvaltning har lagstiftningen inte fått någon rättslig betydelse. Detta är naturligtvis glädjande av många skäl, dels att Stockholms stad även fortsättningsvis kan gå före i energisnålt byggande, dels att marknaden verkar vara ointresserad av att vänta in lågt satta nationella krav. En orosfaktor är dock att lagstiftningen skapat förvirring bland såväl byggherrar som stadsplanerare. Den felaktiga föreställningen om att det råder förbud för bostadsbyggande som går längre än vad Boverkets byggregler föreskriver kan komma att påverka byggtakten negativt.

För att den fossila energin ska minska krävs energieffektivare fordon och en ökad elektrifiering. Förutom det självklara att stadens egen fordonsflotta ska ligga i framkant bör staden sätta upp tydliga och hårda krav vid upphandling av transporttjänster. Vi efterlyser tydligare mål kring detta, både för stadens eget klimatarbete men även för att ge marknaden tillit till att politiken är pådrivande. Gällande till exempel biogasmarknaden är det oroväckande att det finns tecken på att företagen inte litar på att politiken är tillräckligt modig genom att sätta upp tuffa miljömål som främjar företag som vågar satsa på miljön.

Att fler bilister byter till miljöbil är helt avgörande för synen på bilism och nya vägar i framtiden. Konkreta förslag om att skynda på utbyggnaden av stadens laddinfrastruktur för miljöfordon lyser tyvärr med sin frånvaro i miljöprogrammet. För att klara målet med miljöanpassade transporter krävs vidare att vi planerar staden på ett sätt som lägger grunden för miljövänliga livsstilar. Detta gör vi genom den täta miljövänliga staden. Genom att bygga högre i goda kollektivtrafiklägen så använder vi stadens mark mer effektivt och sparar parker- och grönområden. Då blir det även möjligt att använda kollektivtrafik på ett långt mer effektivt sätt än idag. Det är viktigt att staden ytterligare fördjupar samarbetet och planeringen med AB Storstockholms Lokaltrafik,

Trafikverket och regionens övriga aktörer i dessa frågor.

Det är hög tid att sluta se på stadens vatten som ett problem att gå runt, över eller under. Det behövs en offensiv politik för att bättre utnyttja Stockholms vattenvägar för bland annat vattenburen kollektivtrafik. Det är välkommet att miljöprogrammet lyfter fram vattenvägarna som hållbara alternativ till vägtransporterna. Vi saknar dock ett tydligare resonemang om hur staden tidigt i planeringsstadiet ska tänka kring sjötrafiken när bostäder byggs i nya områden.

En ökande befolkning ger möjlighet att förtäta staden så att fler får närmare till vardagsnära service, kollektivtrafik och trygga gång- och cykelstråk. För detta krävs en smart och hållbar markanvändning. För att kunna bygga tillräckligt många bostäder kan vi krasst instämma i miljöprogrammets konstaterande att ”det kommer inte att vara möjligt att tillgodose alla intressen och önskemål”, till exempel kopplat till överklagandeprocesser där bostäder och förtätning i alltför hög utträckning kan stoppas av särintressen. Vi menar att det ligger ett tungt allmänintresse i att staden kan byggas tät och miljövänlig.

Miljöprogrammets mål om resurseffektiva kretslopp innefattar viktiga delmål där stadens avfallshantering står i fokus. Det är positivt att vänstermajoriteten fortsätter på Alliansens höjda ambition gällande matavfallsinsamling för att öka tillgången till biogas i regionen. Vi vill betona vikten av att staden skyndsamt kommer vidare i planeringen av den optiska sorteringsanläggningen. Detta för att nå det nationella målet om 50 procent insamling av matavfall för biologisk behandling år 2018. Tyvärr har vänstermajoriteten både i budgetar, och nu i miljöprogrammet, ignorerat målåret 2018 och nöjt sig med målet om 70 procent insamling av matavfall till år 2020. Givetvis en bra ambition men inte acceptabelt att stryka ett viktigt delmål på vägen för att undvika en svekdebatt i valet 2018.

Miljöprogrammet hänvisar till ”Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040” som ännu inte är framtaget. Detta är anmärkningsvärt med tanke på att det är ont om tid och att målåret 2040 kommer att bli svårt att uppnå. Dessutom innehåller målet faktorer som staden inte rör över vilket gör det extra viktigt för staden att skyndsamt staka ut vägen för externa aktörer som ska bidra till att målet kan uppfyllas. Annars riskerar vi att målåret inte tas på allvar.

Slutligen kan vi tyvärr konstatera att Miljö- och

hälsoskyddsnämndens viktiga arbete med Klimatpakten, stadens samverkan med näringslivet, inte berörs i miljöprogrammet. Det är en allvarlig brist då samverkan med näringslivet är helt avgörande för att nå miljö- och klimatmålen, inte minst i delar där staden inte har egen rådighet.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP) och Mehdi Oguzsoy (V).

Reservation

Henrik Sjölander m.fl. (M) och Helena Eklund m.fl. (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Åke Askensten m.fl. (MP) enligt följande:

Sverige har åtagit sig att vara en förebild i arbetet för bättre miljö och klimat. Som landets huvudstad har Stockholm ett speciellt ansvar för det åtgandet och Stockholms stad har som stor beställare utmärkta möjligheter att vara en tongivande aktör – allt enligt kommunfullmäktiges motto "Ett klimatsmart Stockholm".

Fastighetskontoret har, liksom övriga kommunala fastighetsförvaltare, en viktig roll i förbättringsarbetet. Satsningar på t.ex. energihushållning och ny produktionsteknik ska ses som lönsamma investeringar och inte som kostnader.

En god miljö med minskade utsläpp är positiv inte minst för hyresgästerna, oavsett om de är företagare eller vanliga stockholmare. Det handlar om att skapa optimal giftfrihet både inne och ute och i det sammanhanget är kemikalieanvändningen och hanteringen av inkommande luft speciellt viktiga. Grundläggande för både inomhus- och utomhusklimatet är att biltrafiken minskar och koleldningen avvecklas. Leverantörer av miljöanpassad energi ska gynnas.

Till det angelägna på investeringssidan hör solceller. Sedan några år pågår en snabb utveckling som gör att solceller blir allt billigare och effektivare. Till detta kommer att lagringstekniken utvecklas.

Gröna tak och gröna väggar har också en utmärkt

utvecklingspotential och bör vara en självklarhet både för ny bebyggelse och vid upprustning av äldre byggnader. Stockholms stadshus är ett utmärkt exempel på gröna väggar.

Fastighetskontoret önskar förtydliganden av en rad delmål och indikatorer. Vi anser apropå det att regelbundna avstämningar av biltrafikens minskning är speciellt angelägna och att konkreta mål bör sättas upp år för år.

Vi instämmer i vikten av att arbetet följs upp. Som stadsledningskontoret påpekar bör förbättringarna integreras i uppföljningsarbetet och tidigareläggning medger att resultatet av uppföljningen kan påverka följande års budget.

Ersättaryttrande

Hamid Ershad Sarabi (C) och Lisa Fuglesang (KD) instämmer i förslag till beslut från Henrik Sjölander m.fl. (M) och Helena Eklund m.fl. (L).

§ 12

Motion om att ge kommunerna verktyg för ett tryggt och snyggt offentligt rum. Remissvar

Dnr 1.6-470/2015

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 28 december 2015.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP), Mehdi Oguzsoy (V) och Helena Eklund m.fl. (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Henrik Sjölander m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

- 1 Att tillstyrka motionen.
- 2 Att därutöver anföra:

Stockholm är en fantastiskt vacker stad. Dessvärre ser vi hur den blivit allt mer skräpig samtidigt som antalet anmälda skadegörelsebrott ökat kraftigt det senaste året. Detta är inte särskilt förvånande eftersom den rödrönrosa majoriteten kraftigt minskat på anslagen till städning samtidigt som man, genom att avskaffa nolltoleransen mot klotter och graffiti, intagit en mjukare hållning gentemot klotter. Det har resulterat i ökad nedskräpning och mer klotter vilket bidrar till ökad otrygghet och minskad trivsel. Det kan vi naturligtvis inte acceptera och har därför skjutit till 20 mnkr i vår budgetreservation för ökade ambitioner vad gäller nedskräpning och klottersanering.

Parallellt med detta är det viktigt att det nedskräpningsförbud som finns också efterlevs. Då polisen redan idag har en tung arbetsbelastning är det viktigt att kommuner ges möjlighet att stärka polisens arbetsuppgifter i syfte att upprätthålla lag, ordning samt trivsel i stadsrummet. Mot bakgrund av detta vill vi att Stockholms stad ska hemställa hos regeringen om att tillsätta en utredning av vilka förändringar i lagstiftningen som behöver göras för att ge kommunerna nödvändiga befogenheter att göra detta.

Vi tror att kommunerna även kan avlasta polisen i andra delar än bara efterlevnaden av nedskräpningsförbudet, t ex när det gäller efterlevnaden av dubbdäcksförbudet, fusk med handikappstillstånd samt för att förebygga och stävja klotter. Det är viktigt att upprätthålla ordningen i det offentliga rummet samtidigt vet vi att polisen, med viss rätt, har svårt att prioritera sina resurser till att kontrollera giltiga handikapparkeringstillstånd eller efterlevnaden av dubbdäcksförbudet. Förra året kontrollerades bilisterna på Hornsgatan vid något enstaka tillfälle och kontrollen visade att många trotsar förbudet eftersom de vet att risken för att åka dit är minimal. Samma sak gäller för de falska handikapparkeringstillstånden där så många som 70 procent av alla tillstånd som florerar i Stockholm är falska. Att hänvisa till att man ska komma åt fusket genom att införa avgifter även för handikapparkeringar är bara provocerande och visar på en oförmåga att förstå stockholmarnas behov.

Mot bakgrund av detta, samt mot bakgrund av att vi vill att polisen prioriterar sina kärnuppgifter så tillstyrker vi motionen.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan

Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP), Mehdi Oguzsoy (V) och Helena Eklund m.fl. (L).

Reservation

Henrik Sjölander m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Lisa Fuglesang (KD) instämmer i förslag till beslut från Henrik Sjölander m.fl. (M).

§ 13**Utvärdering av feriejobb för unga. Remissvar**

Dnr 1.6-503/2015

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 12 januari 2016.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP) och Mehdi Oguzsoy (V) enligt följande:

Feriejobb ger unga egna pengar. Det ger dem också värdefulla erfarenheter att skriva på första raden av sitt CV. När jobben som erbjuds har kvalité så bidrar jobben också till arbetsinsatser som gör Stockholm bättre.

Arbetsmarknadsnämnden har det övergripande ansvaret för att samordna stadens arbete med feriejobb. Facknämndernas uppdrag är att tillsammans med stadsdelsnämnderna verka för att så många ungdomar som möjligt ska få möjlighet till

feriejobb. Utifrån detta bör Fastighetskontoret arbeta för och pröva, via sina upphandlingar, till att fler feriejobb ordnas. Därför bör Fastighetskontoret undersöka möjligheten att skriva in sådana villkor i lämpliga upphandlingsunderlag.

Särskilt uttalande lämnas av Henrik Sjölander m.fl. (M) enligt följande:

Feriejobb är i grunden bra då det för många är det första steget in i arbetslivet och bidrar till att fler ungdomar lär sig att ta ett större ansvar. Alliansen höjde därför ambitionerna under förra mandatperioden och erbjöd alltfler feriejobb. Samtidigt som satsningar på feriejobb är betydelsefulla är det viktigt att de som erbjuds jobb får en meningsfull sysselsättning som bidrar såväl till den enskildes utveckling och till arbetet inom stadens verksamheter.

Utvärderingen av feriejobben visar dessvärre att så inte alltid är fallet. Av utvärderingen framgår också att inte alla ungdomar som erbjudits feriejobb har tagit emot erbjudandet. Ambitionen att utöka antalet feriejobb är självfallet i grunden positiv, men då krävs att förvaltningarna och bolagen kan erbjuda arbetsuppgifter som är utvecklande.

Med anledning av ovanstående efterfrågar vi en fördjupad analys av vilka som fått möjlighet att feriejobba, i vilken mån de anställda har levererat kvalitetshöjning för stadens verksamheter samt på vilka bevekelsegrunder ungdomar har tackat nej till att jobba. Dessa aspekter är viktiga att vara medveten om för att kunna erbjuda meningsfull sysselsättning till ungdomar och för att feriearbetarna ska bidra till att höja kvaliteten i stadens arbete.

Särskilt uttalande lämnas av Helena Eklund m.fl. (L) enligt följande:

Jobb skapar framtidstro och jobb skapar integration. Det har varit bra att Alliansen kraftigt har byggt ut antalet feriejobb med störst fokus på de ungdomar som behöver det mest. Frågan är dock om majoriteten har lyckats förvalta detta på bästa sätt. Man har byggt ut antalet jobb kraftigt men kvaliteten har samtidigt blivit lidande. Tyvärr har också utvidgningen av målgruppen gjort att många ungdomar i de lägre åldrarna inte har fått jobb.

När rapporten anmäldes för arbetsmarknadsnämnden skrev arbetsmarknadsförvaltningen i sitt tjänsteutlåtande: ”För att klara högt satta volymmål tar en del arbetsplatser emot ett så

stort antal ungdomar att det är svårt att hitta arbetsuppgifter och ungdomar blir undersysselsatta. Det skapas även särskilda sysselsättningsprojekt där arbetsuppgifterna inte alltid upplevs som meningsfulla.” För oss är detta en tydlig kritik.

Risken är att detta skapar förvaring snarare än jobb. Det ger inte de unga de erfarenheter som de behöver på arbetsmarknaden. Därför måste arbetet intensifieras med att bredda utbudet av jobb. Vi vill att staden ska kunna stödja privata arbetsgivare som tar sig an feriejobbare med att i första hand kompensera dem för kostnaderna för handledning och introduktion. Att det enligt Swecos rapport finns vissa unga vuxna som får feriejobb, som har påbörjat högskolestudier, visar vidare att man vänder sig till fel målgrupp.

Samtidigt anser flera av handläggarna att det har blivit svårare för ungdomar med funktionsnedsättning att hitta sommarjobb – just på grund av de ökande volymkraven. Majoriteten har prioriterat unga vuxna som är etablerade i sina studier och som inte kommer att ha några problem att hitta jobb i framtiden framför ungdomar som verkligen behöver hjälp med att få in en fot på arbetsmarknaden. Det är inte en politik som utgår från de som är i mest behov av stöd.

Vi vill till sist understryka att en samlad politik för att göra det möjligt för unga att få feriejobb naturligtvis först och främst måste utgå ifrån insatser för att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden i den privata sektorn. Tyvärr gör majoritetens och regeringens skattehöjningar och höjningar av arbetsgivaravgiften det svårare för ungdomar i Stockholm att få jobb.

Ersättaryttrande

Lisa Fuglesang (KD) instämmer i särskilt uttalande från Henrik Sjölander m.fl. (M).

§ 14

Förslag till ändring av Boverkets byggregler. Remissvar

Dnr 1.6-507/2015

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner kontorets utlåtande som svar på remissen.

- 2 Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 15 december 2015.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Åke Askensten m.fl. (MP) enligt följande:

Tillgängligheten ska vara ett grundläggande inslag i byggregler. I Boverkets aktuella förslag minskas dock tillgängligheten genom att lägenheter för en person inte behöver förses med hygienrum inne i lägenheten. Det skapar extra stora problem för äldre och personer med funktionshinder. Dessutom är det en standardsänkning som inte bör accepteras.

Om inte mycket speciella skäl föreligger så ska matlagning vara möjlig även i enpersonslägenheter.

§ 15

Statens kulturråds delredovisning om kulturverksamheter i vissa bostadsområden. Remissvar
Dnr 1.6-509/2015

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen till kommunstyrelsen.
- 2 Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 7 januari 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 16

Betänkandet gestaltad livsmiljö. Remissvar

Dnr 1.6-510/2015

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 22 december 2015.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 17

Verksamhetsberättelse och bokslut för fastighetsnämnden 2015

Dnr 1.2.1-020/2016

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden beslutar att godkänna förslaget till verksamhetsberättelse och bokslut 2015.
- 2 Fastighetsnämnden beslutar att överlämna verksamhetsberättelse och bokslut 2015 till kommunfullmäktige.

- 3 Fastighetsnämnden äskar om att få ombudgetera investeringsmedel från 2015 till 2016 med 137,1 mnkr i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.
- 4 Fastighetsnämnden beslutar att föreslå kommunstyrelsen att nämndens avkastningskrav justeras ner med 149,8 mnkr till 100,2 mnkr i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.
- 5 Fastighetsnämnden beslutar att avsluta styrande dokument i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.
- 6 Fastighetsnämnden godkänner för egen del slutrapporten avseende Skridsko- och bandyhall på Tallkrogens bollplan och förslaget att avbryta projektet.
- 7 Fastighetsnämnden beslutar att hos kommunfullmäktige hemställa om godkännande av redovisningen och att kommunfullmäktige beslutar att avbryta projektet Skridsko- och bandyhall på Tallkrogens bollplan.
- 8 Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 22 januari 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Henrik Sjölander m.fl. (M), Helena Eklund m.fl. (L) enligt följande:

Vi vill börja med att tacka fastighetskontoret för en grundlig redovisning av verksamhetsåret. Det är positivt att flera viktiga utvecklingsarbeten har påbörjats eller fortsatt, såsom upprustningen av Liljevalchs, Stadsmuseet och Stadsbiblioteket.

Den ekonomiska utvecklingen är dock oroande. Stadsmuseets renoveringskostnader ökar med över 40 %, Bredängsbadet

som blev dubbelt så dyrt som tänkt, och kostnaderna för Liljevalchs upprustning och renovering har hittills ökat med 47 %. I fallet Stadsmuseet handlar kostnadsökningen till stor del om att byggnaden med sitt höga historiska och kulturella värde var svårare och mer komplex att renovera än vad man först hade räknat med. Vad gäller Bredängsbadet blev projektet dubbel så dyrt till följd av att för få anbud kom in. Och när det kommer till Liljevalchs konsthall utgörs kostnadsökningen framför allt av att den beräknade grundförstärkningskostnaden om totalt 47 mnkr inte var känd vid beslutstillfället.

Detta är som sagt bara några få exempel på projekt som fördyrats väsentligt på grund av att man från början inte haft kännedom om faktorer som påverkar dem.

Nästan alla projekt som initieras blir väsentligt mycket dyrare mellan inriktnings- och genomförandebeslut, många blir till och med dubbelt så dyra som man från början räknade med. Kontoret skriver just att flera av fördyringarna beror på ”unika omständigheter som inte kunnat förutspås”. Vi har full förståelse för att det ibland under ett projekts gång kan komma upp saker som man inte räknat med. Men det är inte acceptabelt att det händer vid nästan varje projekt. Dessa ständiga kostnadsökningar riskerar tränga undan andra viktiga investeringar, framför allt på kultur- och idrottsområdet.

Att få aktörer lämna anbud på projekten är en annan anledning till fördyringar. Kontoret behöver utreda hur det kommer sig att man får in så få anbud, hur man kan arbeta för att förbättra förutsättningarna, samt se över upphandlingsunderlagen så att fler aktörer ges möjlighet att lägga anbud och delta i upphandlingarna.

Vi konstaterar att Tallkrogens bandy- och skridskohall inte tas upp som ett separat ärende, utan bakats in årsredovisningen. Vi delar dock uppfattningen om att den nu liggande kostnaden på 265 mnkr är för hög men är kritiska till den upphandling som har genomförts samt att investeringen nu förskjuts ytterligare flera år framåt i tiden. Vi anser att 175 miljoner kronor fortfarande är realistiskt under förutsättningar att man ser över upphandlingens krav och genomför en ny upphandling för att få in fler anbud.

Vi anser därför att fastighetskontoret och idrottsförvaltningen gemensamt bör inleda en dialog med respektive nämnder, bandyföreningar, Stockholms bandyförbund samt lämpliga byggare för att diskutera möjliga lösningar på Tallkrogen för att bygga en träningshall för bandy- och skridskosporten i

syfte att förhindra ytterligare förseningar.

Under året har flera av Stockholms kulturgårdar skrikit efter hjälp. I kulturgårdarna bedrivs viktig verksamhet för bland annat personer med funktionsnedsättning och unga. Kulturgårdarna ger plats åt de som allra mest behöver det, som självhjälpgrupper enligt AA och NA samtidigt som de håller kulturgårdarna med deras unika kulturarvsvärde tillgängliga för offentligheten. Trots många och långdragna utredningar har majoriteten inte presenterat någon långsiktig lösning för att säkerställa att den viktiga ideella verksamheten kan finnas kvar på sikt. Behandlingen av föreningarna rimmar illa med den rödgrönrosa majoritetens uttalade ambitioner om demokratiska mötesplatser.

Under de åren som Alliansen styrde i Stockholms stad så kritiserade den dåvarande oppositionen oss ständigt för att inte uppnå målen vad gäller andelen elbilar i fordonsflottan och samtidigt hade man en hög svansföring i frågan om sjukfrånvaron. Med facit i hand kan vi konstatera att andelen elbilar ligger på en lägre nivå än tidigare och att sjukfrånvaron på fastighetskontoret ökar istället för att minska. Hög sjukfrånvaro förefaller vara ett problem i hela Stockholms stad och något som den rödgrönrosa majoriteten måste göra något åt.

Ersättaryttrande

Lisa Fuglesang (KD) instämmer i särskilt uttalande från Henrik Sjölander m.fl. (M) och Helena Eklund m.fl. (L).

§ 18

Konsekvenser av exploatering av idrottsmark på Södra Ängby BP. Utredningsbeslut

Dnr 4.3-523/2015

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner rivning av befintligt klubbhus och uppdrar åt fastighetskontoret att påbörja planeringen avseende en ny klubb- och servicebyggnad i annat läge som kompensation för den rivna byggnaden.
- 2 Investeringskostnaderna för att kompensera med en ny klubb- och servicebyggnad intill Södra Ängby BP beräknas till cirka 12 mnkr. Ersättning sker enligt stadens regler för ersättningsinvesteringar 1:1, vilket betyder att överskjutande

kostnader får finansieras inom ordinarie ram för idrottsinvesteringar.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets och idrottsförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande från den 11 januari 2016.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag.

§ 19**Vällingby BP, projektering och framtagning av handlingar för ett gemensamt inriktnings- och genomförandebeslut inför upprustning och modernisering av anläggningen. Initieringsbeslut**

Dnr 4.2-525/2015

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner att kontoret enligt beställning från idrottsförvaltningen tar fram erforderliga handlingar för upprustning och modernisering med bland annat anläggande av en fullstor konstgräsplan på Vällingby BP för en beräknad slutkostnad om 13 mnkr.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 22 december 2015.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 20**Uppförande av träningshall för skridsko och bandy samt konstfryst utomhusispist på Gubbängens IP.****Utredningsbeslut**

Dnr 4.3-003/2016

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Fastighetsnämnden uppdrar åt kontoret att utreda förutsättningarna för att uppföra en enkel träningshall för bandy och skridsko samt en konstfryst utomhusispist för samma ändamål på Gubbängens IP, till en utredningskostnad om 5 mnkr.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets och idrottsförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande från den 12 januari 2016.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP) och Mehdi Oguzsoy (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Henrik Sjölander m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar att delvis bifalla förvaltningens förslag, samt att därutöver anföra följande:

Vi är kritiska till hur skridsko- och bandyhallsprojektet har hanterats av den rödgrönrosa majoriteten. I höstas meddelade idrottsborgarrådet att projektet, efter upphandlingen, blivit ytterligare nästan 100 miljoner kronor dyrare samt att hon nu skulle inleda dialog med oppositionen för att hitta en lösning. Någon dialog har dock inte förekommit och vi är skeptiska till att våra önskemål om att genomföra en ny upphandling i dialog med Stockholms bandyförbund, lokala bandy- och skridskoföreningar och byggare inte har tillgodosetts.

Vi tycker det är problematiskt att det förslag som nu föreligger om att flytta den planerade hallen från Tallkrogen till Gubbängens IP även innebär att investeringen försenas ytterligare flera år. Bandy- och skridskosporten är i behov av en träningshall liksom att trycket på stadens isrinkar ökar hela tiden i takt med att Stockholm växer. Vi hade hellre sätt att man inlett en dialog med berörda parter för att se hur vi kunnat pressa kostnaderna för den planerade investeringen på Tallkrogen. Bland annat menar vi att man borde kunnat pressa

kostnaderna genom att se över upphandlingskraven i syfte att få fler att lägga anbud och klara skall-kraven.

Vi anser vidare att den nu planerade investeringen är prioriterad. Vi ställer oss dock frågande till den planerade investeringskostnaden som nu presenterats i ärendet.

I samband med att genomförandebeslutet för den planerade skridsko- och bandyhallen fattades våren 2015 så fastställdes investeringskostnaden till 175 miljoner kronor, en uppskrivning med 65 miljoner kronor jämfört med inriktningsbeslutet. Detta motiverades med att närheten till världsarvet Skogskyrkogården krävde att hallen skulle grävas ner i marken. Trots att det råder bättre markförhållanden på Gubbängens IP samt att inga höjdbegräsningar finns så kvarstår dock investeringskostnaden på 175 miljoner kronor. Av ärendet framgår inte vad detta beror på vilket är väldigt problematiskt.

- 3) Helena Eklund m.fl. (L) föreslår att nämnden beslutar att återremittera ärendet, samt att därutöver anföra följande:

När utredningsbeslutet för byggandet av bandyhallen gick nämnderna förordade Liberalerna en regional samfinansiering av hallen. Om Stockholm stad själv ska stå för finansieringen så finns det fortfarande investeringar som är viktigare för breddidrotten i Stockholm och således måste gå före.

Bandyhallen har sedan utredningsbeslutet togs blivit 65 miljoner kronor dyrare, framför allt på grund av att förutsättningarna för att bygga på Tallkrogen var undermåliga. Projektet har nu flyttats från Tallkrogen till Gubbängen. Trots att det råder bättre markförhållanden på Gubbängens IP samt att inga höjdbegräsningar finns så kvarstår dock investeringskostnaden på 175 miljoner kronor.

Fördyringen aktualiserar återigen frågan om regional finansiering. Utan sådan är Liberalerna skeptiska till hela projektet.

Vi yrkar därför att ärendet återremitteras med uppdrag till fastighetskontoret att utreda möjligheterna för en samfinansiering mellan länets kommuner och eventuella andra aktörer.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP) och Mehdi Oguzsoy (V).

Rättelse enligt FL § 26

Reservation

Henrik Sjölander m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Helena Eklund m.fl. (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP) och Mehdi Oguzsoy (V) enligt följande:

Behovet av bättre träningsmöjligheter för bandy och skridsko är stort i Stockholm. Det är därför positivt att vi genom det här beslutet kommer närmare en lösning för en skridsko- och bandyhall. Dessutom är det glädjande att idrottsnämnden tar ett ordentligt omtag efter att den första planen visat sig vara svår att genomföra inom budget.

En skridsko- och bandyhall tillför nya kvaliteter till anläggningsbeståndet och ökar mångfalden av idrottsanläggningar. Dessutom minskar den trycket på befintliga isar vilket skapar fler tider för konståkning och allmänhetens åkning.

Det tidigare beslutet att lägga hallen på Tallkrogens bollplan innebar en extra plats för bandy och skridskosporten jämfört med att bygga på en befintlig is, men det innebar också flera utmaningar i gestaltning och trafiklösning som hotade projektets budget och genomförbarhet. Lösningen att bygga både en hall och att ersätta befintlig is på Gubbängens IP skapar ett naturligt centrum för bandyn i Stockholm och gör förhoppningsvis projektet avsevärt mycket lättare att genomföra.

Den rödgrönrosa majoriteten är fast besluten att fortsätta ta ekonomiskt ansvar samtidigt som vi förbättrar möjligheterna att idrotta i Stockholm. Nu är det mycket viktigt att projektet följs noga så att det säkerställs att upphandlingen genomförs på ett sådant sätt att en träningshall för bandy och skidskor samt en ny isyta kommer till stånd inom beslutad budget. Idrottsnämnden måste få löpande rapportering kring hur projektet fortgår.

Rättelse enligt FL § 26

Ersätтарыttrande

Lisa Fuglesang (KD) instämmer i förslag om återremiss från Henrik Sjölander m.fl. (M).

§ 21**Ny idrottshall på Västberga IP. Utredningsbeslut**

Dnr 4.3-010/2016

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner redovisat utredningsuppdrag för en fullstor idrottshall på eller intill Västberga idrottsplats.
- 2 Fastighetsnämnden ger kontoret i uppdrag att, enligt beställning från idrottsförvaltningen, ta fram utredningar som underlag för inriktningsbeslut till en kostnad av 0,5 mnkr.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets och idrottsförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande från den 13 januari 2016.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP) och Mehdi Oguzsoy (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Henrik Sjölander m.fl. (M) och Helena Eklund m.fl. (L) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
 - 1 Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
 - 2 Att uppdra åt förvaltningen att inför kommande inriktningsbeslut återkomma till nämnden med olika hall- och kostnadsalternativ.
 - 3 Att därutöver anföra följande:

I mars 2013 behandlade fastighets- respektive idrottsnämnden rapporten om att bygga enklare hallar. Rapporten visade att det, genom enklare hallkonstruktioner, är möjligt att bygga idrottshallar i allt från 7-25 miljoner kronor beroende på standard, vilket kan jämföras med tidigare fullstora hallar som haft en investeringskostnad på 60 mnkr. Denna rapport har sedan legat till grund för såväl dubbelhallen på Stora Mossens IP som för Vintervikshallen och Sättrahallen. Det visar att man

med politisk vilja och bra underlag från förvaltningen kan bygga billigare hallar. Utifrån detta finner vi det väldigt problematiskt att förvaltningarna redan i utredningsbeslutet fastslår investeringssumman till 50 mnkr utan att ha utrett markförhållandena på den aktuella platsen. Då är vi tillbaka i situation där vi var innan beslutet om att bygga enklare idrottshallar i syfte att få ner investeringskostnaderna.

Givet att det råder en stor brist på fullstora idrottshallar i Stockholms stad idag så borde den rödgrönrosa majoriteten prioritera att försöka bygga enklare men fullt funktionella hallar som möter breddidrottens behov. På så vis kan vi bygga fler hallar för pengarna vilket i slutändan gynnar föreningslivet samt det växande Stockholm.

Vi vill därför att idrottsförvaltningen tillsammans med fastighetsnämnden, inför inriktningsbeslutet för den aktuella investeringen, återkommer till respektive nämnd med olika typer av hallkonstruktioner och kostnader för dessa. Detta eftersom nämnden bör sträva efter att få ner kostnader och bygga fler hallar för pengarna.

Det är viktigt att vi har bra prognoser för att kunna fatta kloka och väl avvägda beslut. Därför önskar vi att berörda förvaltningar på ett tydligare sett redogör för vilka underlag som ligger till grund för de investeringskostnader som prognostiseras i samband med utrednings- och inriktningsbeslut. Det är viktigt för oss att veta att underlagen är något sånär överensstämmande med verkligheten samtidigt som det är relevant att se vilka risktillägg som finns i projektet för att bedöma rimligheten i detta. Givet att bland annat stadsledningskontoret varit kritiska till prognossäkerheten i idrotts- och fastighetsnämndens projekt så är det viktigt att alla kort läggs på bordet.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP) och Mehdi Oguzsoy (V).

Reservation

Henrik Sjölander m.fl. (M) och Helena Eklund m.fl. (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Lisa Fuglesang (KD) instämmer i förslag till beslut från Henrik Sjölander m.fl. (M) och Helena Eklund m.fl. (L).

§ 22

Anläggning av konstgräsplan vid Axelsbergs nuvarande bollplan. Utrednings- och inriktningsbeslut

Dnr 4.2-011/2016

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner att kontoret enligt beställning från idrottsförvaltningen tar fram nödvändiga handlingar för utveckling och modernisering av Axelsbergs bollplan. Projektet kommer att genomföras av fastighetskontoret och finansieras av Stockholm Vatten AB.
- 2 Fastighetsnämnden ger fastighetskontoret i uppdrag att teckna nyttjande- och genomförandeavtal mellan kontoret och Stockholm Vatten AB och teckna genomförandeavtal för utveckling och modernisering av Axelsbergs bollplan.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets och idrottsförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande från den 11 januari 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag.

§ 23

Byte av glasfasader på Kulturhuset, fastigheten Skansen 23. Inriktnings- och genomförandebeslut

Dnr 4.2-522/2015

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner redovisat förslag och ger kontoret i uppdrag att enligt förslagen tidsplan byta ut nuvarande glaspartier på kulturhusets norr-, öst- och västfasader mot föreslagna 3-glasfönster till en beräknad kostnad om högst 40 mnkr.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 15 januari 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 24

Anläggande av ett 11-spels konstgräsfotbollsplan på Sandåkra BP. Inriktnings- och genomförandebeslut

Dnr 4.3-462/2015

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner redovisat förslag till anläggande av ett 11-spels konstgräsfotbollsplan på Sandåkra BP, till en beräknad sammanlagd investeringsutgift om 10 mnkr, som utförs efter beställning och ger kontoret i uppdrag att teckna ett hyrestillägg med idrottsförvaltningen om 0,8 mnkr.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets och idrottsförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande från den 7 januari 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag.

§ 25**Anläggande av ett 11-spels konstgräsplan på Bagarmossens BP. Inriktnings- och genomförandebeslut**

Dnr 4.3-021/2016

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner redovisat förslag till anläggande av ett 11-spels konstgräsfotbollsplan på Bagarmossens BP, till en beräknad sammanlagd investeringsutgift om 13 mnkr, som utförs efter beställning och ger kontoret i uppdrag att teckna ett hyrestillägg med idrottsförvaltningen om 1,0 mnkr.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets och idrottsförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande från den 12 januari 2016.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP) och Mehdi Oguzsoy (V) enligt följande:

Upprustningen av stadens bollplaner i bl.a. Bagarmossen, Sandåkra och Axelsberg är en välkommen satsning då det skapar goda förutsättningar för ökad användning av bollplanerna. Dessutom möjliggörs flertalet andra idrotter. Miljöinverkan av materialen som används för konstgräs är dock viktig att ta i beaktande. Fastighetskontoret upphandlar redan i enlighet med idrottsförvaltningens program för miljöanpassat byggande. Miljöförvaltningen har gjort en utredning om spridning av miljöfarliga ämnen från konstgräsmaterial och andra gummigranulatbaserade produkter som beräknas vara klar i februari. Det är viktigt att Fastighetskontoret tar den kommande utredningen i beaktande vid upprustning av denna och andra bollplaner.

§ 26**Upprustning av gymnastikhallsdelen med mera i Åkeshovs sim- och idrottshall. Inriktnings- och genomförandebeslut**

Dnr 4.2-524/2015

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Fastighetsnämnden ger kontoret i uppdrag att genomföra föreslagna upprustningsåtgärder i gymnastikhallsdelen med mera i Åkeshovs sim- och idrottshall till en investeringsutgift om 35,0 mnkr, samt ge kontoret i uppdrag att upprätta ett självkostnadsbaserat hyrestillägg för idrottsförvaltningen för de genomförda åtgärderna.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets och idrottsförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande från den 15 januari 2016.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag.

§ 27**Byte av kylanläggning samt justering av befintlig ispist på Östermalms IP. Genomförandebeslut**

Dnr 4.3-428/2015

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Fastighetsnämnden ger kontoret i uppdrag att enligt beställning från idrottsförvaltningen, byta ut befintlig kylmaskin på Östermalms IP mot en ny maskin med högre kyleffekt samt utföra en omläggning av kylrören på en begränsad yta i befintlig utomhusisbana till en sammanlagd kostnad om 30,0 mnkr.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets och idrottsförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande från den 28 december 2015.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag.

§ 28

Renovering och restaurering av Stadsmuseet, fastigheterna Stadsgården 1 och del av Södermalm 6:38. Reviderat genomförandebeslut

Dnr 4.2-024/2016

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner genomförandet av ombyggnation av fastigheten Stadsgården 1 och del av Södermalm 6:38 för den reviderade kostnaden om 140 mnkr.
- 2 Fastighetsnämnden hemställer att kommunfullmäktige godkänner genomförandet och ger fastighetsnämnden, genom fastighetskontoret, i uppdrag att utföra projektet.
- 3 Beslutet anmäls till stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och trafiknämnden.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets och kulturförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande från den 18 januari 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Henrik Sjölander m.fl. (M) och Helena Eklund m.fl. (L) enligt följande:

Stadsmuseet är ett av Sveriges största kulturhistoriska museer

med runt en kvarts miljon besökare årligen. Stadsmuseet samt intilliggande byggnader är i behov av upprustning och renovering och beslutet är välkommet. Det är också positivt att utställningsytorna blir större och mer effektiva.

Kostnadsutvecklingen är dock oroväckande. Projektet har redan överskrivit budget med 41 miljoner kronor. Den här typen av överskridanden riskerar tränga undan andra angelägna investeringar på kultur- och fastighetsområdet. Därför är det viktigt att fortsättningsvis ha en strikt kostnadsuppföljning. Vi vill också understryka att särskild hänsyn måste tas till att bevara de berörda byggnadernas kulturhistoriska värde.

Ersättaryttrande

Lisa Fuglesang (KD) instämmer särskilt uttalande från Henrik Sjölander m.fl. (M) och Helena Eklund m.fl. (L).

§ 29

Upprustning och utveckling av Medborgarhuset. Genomförandebeslut

Dnr 4.3-013/2016

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner genomförandebeslut för upprustning och utveckling av Medborgarhuset i enlighet med kontorens gemensamma tjänsteutlåtande. Fastighetskontoret ges i uppdrag att genomföra ombyggnad av Medborgarhuset till en investeringsutgift om 670 mnkr vilket förutsätter att utökade medel om 177 mnkr tilldelas.
- 2 Fastighetsnämnden ger fastighetskontoret i uppdrag att upphandla och teckna avtal för genomförande för ombyggnad av Medborgarhuset.
- 3 Fastighetsnämnden överlämnar ärendet till kommunfullmäktige.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets, kulturförvaltningens och idrottsförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande från den 19 januari 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP) och Mehdi Oguzsoy (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Henrik Sjölander m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar att återremittera ärendet, samt att därutöver anföra följande:

Det är mycket positivt att en genomgående upprustning av Medborgarhuset kan komma till stånd. Huvudsyftet med utvecklingen av Medborgarhuset är att det ska bli ett mer tillgängligt och levande hus som fortsätter att vara ett centrum för kultur och idrott på Södermalm. Det är dock inte bara de kommunala utan även de kommersiella och ideella kulturella verksamheterna i byggnaden som måste spela en fortsatt viktig roll. Detta framhöll vi redan när inriktningsbeslutet fattades i februari 2014. Det är således väsentligt att staden även fortsatt arbetar för att kommersiella aktörer kan verka i Medborgarhuset, på marknadsmässiga villkor.

Vi noterar dock att kostnaderna har skenat iväg sedan inriktningsbeslutet 2015, projektet i sin helhet har ökat från 485 miljoner kronor till 670 miljoner kronor, en ökning med 40 procent. Även renoveringen av Forsgrenska badet har ökat, från 200 mnkr till 225 mnkr, en summa som t ex motsvarar investeringskostnaden att bygga dubbelhallen på Farsta IP. Självklart behöver idrotten bra och moderna lokaler men risken är att, givet kostnadsutvecklingen i flera idrottsprojekt under 2015, nödvändiga investeringar uteblir. Vi tycker också att det är problematiskt att den planerade stängningen av Forsgrenska badet pågår under tre år istället för två som tidigare var planen. Redan idag råder stor brist på simhallar i Stockholm samtidigt som både Åkeshov sim- och idrottshall, GIH-badet och så småningom även Vällingby sim- och idrottshall kommer att stängas under den period när Forsgrenska renoveras.

Vidare är det viktigt att investeringar i denna storlek ger mervärden till stockholmarna. Dessvärre är mervärdena i simhallsdelen begränsade, undantaget att livslängden förlängs och badet får ett lyft på ytan. Vi vill även att staden i samband med återöppnandet av badet bör upphandla gymverksamheten men att det, i likhet med den lösning som finns i t ex Sundbybergs simhall, ska se över möjligheten att tillsammans med en privat gymaktör kan hitta lösningar som gör att verksamheterna går att kombinera.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi på att ärendet

återremitteras.

- 3) Helena Eklund m.fl. (L) föreslår att nämnden beslutar att återremittera ärendet, samt att därutöver anföra följande:

Det är mycket positivt att en genomgående upprustning av Medborgarhuset kan komma till stånd.

Medborgarhuset ska fortsätta att vara ett centrum för kultur och idrott på Södermalm.

Det är dock inte bara de kommunala utan även de kommersiella och ideella kulturella verksamheterna i fastigheten som måste spela en fortsatt viktig roll. I och med vänstermajoritetens förslag till beslut förlorar Debaser sina lokaler för konsert- och klubbverksamhet. Detta trots att Liberalerna (då med ordförandeskapet i fastighetsnämnden) tillsammans med andra Centerpartiet och Moderaterna särskilt underströk vikten av att låta Debaser få vara kvar i huset när inriktningsbeslutet togs.

Huvudsyftet med utvecklingen av Medborgarhuset är att det ska bli ett mer tillgängligt och levande hus. Att slänga ut en av Stockholms få och mest uppskattade konsertlokaler, med en unik ställning i Stockholms kultur- och musikliv är inte bara kontraproduktivt utan dessutom i strid med tidigare inriktningsbeslut och politisk vilja.

Majoriteten har en tråkig inställning till att hitta nya lokaler till Debaser. Argumentet att det inte går att hitta lokaler i innerstaden på grund av att ljudnivån är för hög är tunt. Vi vill att kultur ska finnas tillgänglig i hela staden, såväl innerstad som ytterstad. Det ena behöver inte utesluta det andra.

Dessutom har kostnaderna skenat iväg. Hyran för både kulturens och idrottens verksamheter höjs med flera miljoner kronor. Självklart behöver vi bra och moderna lokaler för kultur- och idrottsverksamhet. Men de ökade kostnaderna på flera av stadens projekt kommer leda till att vi i framtiden får mindre pengar till själva innehållet i verksamheterna.

Mot bakgrund av de ouppfyllda löftena till Debaser och de kraftigt ökade kostnaderna för projektet Medborgarhuset yrkar vi att ärendet återremitteras.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen om att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner därefter att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP) och Mehdi Oguzsoy (V).

Reservation

Henrik Sjölander m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Helena Eklund m.fl. (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP) och Mehdi Oguzsoy (V) enligt följande:

Medborgarhuset är i stort behov av en större renovering. Delar av kulturskolan har tvingats flytta från lokalerna på grund av dålig arbetsmiljö som omöjliggör undervisning. Kulturskolans verksamhet är idag kraftigt påverkad av husets dåliga skick, något som måste lösas då en prioriterad fråga för staden är alla barns tillgång till kultur. Det nya huset kommer även att bli mer tillgängligt för personer med funktionsnedsättning. Forsgrenska badet är i dåligt skick och måste snabbt renoveras och göras mer tillgänglighetsanpassat så att fler stockholmare kan använda simhallen.

Genomförandebeslutet innebär att Medborgarhuset äntligen blir mer tillgängligt för alla. Bland annat planeras en ny gemensam entré från Medborgarplatsen, nya entréer från Götgatan och tunnelbanan för att göra huset mer tillgängligt, öppet och inbjudande. När huset nyöppnas kommer det gå att röra sig mellan de olika verksamheter inom byggnaden och medborgarhuset kommer att upplevas och fungera mer som en enhetlig byggnad. Nya funktioner, som ett café och fler allmänna ytor, bidrar ytterligare till att stärka Medborgarhuset som en attraktiv mötesplats. Utökade lokaler för kulturskola, bibliotek och föreningsliv ger såväl unga som gamla möjlighet till rekreation, möten och fritidsaktiviteter.

Vi är glada över att ha lyft in renoveringen av Forsgrenska i förslaget om Medborgarhuset. Badet är i akut behov av renovering och måste stängas till sommaren av säkerhetsskäl. Simhallen kommer att slå upp portarna som ett mer miljövänligt och tillgänglighetsanpassat center för stadens besökare. Det gynnar både föreningsliv och allmänhet. Renovering av bassängerna samt förbättrade åtgärder för gymverksamheten möjliggör för fler personer att ta del av simundervisning, träning och motion. Då badet

kommer att vara stängt under renoveringsperioden är det viktigt att tydligt informera om alternativ som hänvisning till de besökare som idag nyttjar såväl bad som gymutrymmen.

Tyvärr innebär ovanstående utveckling med en omfattande upprustning av huset att det är omöjligt för dagens konsertverksamhet att finnas kvar i nuvarande form. För att göra huset mer tillgängligt och funktionellt måste verksamheterna omdisponeras. Det har i projektarbetet visat sig mycket dyrt att ljudisolera en konsertlokal i nuvarande kulturklassade fastighet. Det är beklagligt då Stockholm så tydligt har behov av musikscener av just denna storlek. Fastighetskontoret, med stöd av kulturförvaltningen, har därför sedan tidigare i uppdrag att finna lämpliga fastigheter för klubb med scener i storleksordningen 600-1200 stående.

I det förslag som vi lägger fram har Debaser fått en bra lokal för en musikrestaurant i ett attraktivt läge med möjlighet till uteservering i det framtida Medborgarhuset, vilket är mycket glädjande. Debaser har dock tackat nej till lösningar för en scen i huset eftersom kostnaderna bedöms vara för stora; tidiga beräkningar visar på kostnader i storleksordningen 100 miljoner för en enbart ljudisolering av en konsertscen i Medborgarhuset. Även alternativa lokaler i andra fastigheter har erbjudits men ännu har ingen uppfyllt Debasers önskemål. Arbetet med att hitta lämplig lokal som kan komplettera Debasers fortsatta verksamhet i Medborgarhuset, eller annan intresserad entreprenör i branschen, är en del av stadens intensifierade arbete för att finna nya, lämpliga klubb- och scenlokaler. Berörda förvaltningar kommer därför prioritera arbetet med att finna nya scenlokaler i denna storleksordning.

Ersätтарыtrande

Lisa Fuglesang (KD) instämmer i förslag om återremiss från Henrik Sjölander m.fl. (M).

Hamid Ershad Sarabi (C) instämmer i förslag om återremiss från Helena Eklund m.fl. (L).

§ 30

Godkännande av fiberdragning och 25-års nyttjanderättsavtal

Dnr 4.2-052/2016

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1 Fastighetsnämnden godkänner det till tjänsteutlåtandet bifogat

nyttjanderättsavtal mellan AB STOKAB och fastighetskontoret gällande fiberdragning till Strömsborg 1, Heimdall 22, Spiselhällen 2, Kristinebergs Slott 3, Rådstugan 1 och Älvsjö 1:1.

- 2 Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 20 januari 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 31

Godkännande av ett hyresavtal inom fastigheten Beridarebanan 10

Dnr 3.1-012/2016

För bilaga 1 gäller sekretess: *Sekretess enligt kap 19 §§ 1 och 3 Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) Stockholms stads fastighetsnämnd.*

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner det till tjänsteutlåtandet bifogade avtalet för upplåtelse av lokal i fastigheten Beridarebanan 10.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 12 januari 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 32

Hyresavtal Riddaren 13

Dnr 3.1-002/2016

Sekretess enligt kap 19 §§ 1 och 3 Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) Stockholms stad fastighetsnämnd.

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden godkänner bifogat hyresavtal gällande hotellverksamhet i fastigheten Riddaren 13.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 11 januari 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 33

Förvärv av två förskolor i kvarteret Cellen i Hagastaden.

Genomförandebeslut

Dnr 4.4.2-506/2015

Sekretess enligt kap 19 §§ 1 och 3 Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) Stockholms stads fastighetsnämnd.

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden uppdrar åt fastighetskontoret att förvärva bostadsrätter för två förskolor i bostadsrättsföreningen Byggstenen i Hagastaden till en kostnad om totalt 64 mnkr. I överlåtelsen ingår att teckna förhandsavtal och upplåtelseavtal med bostadsrättsföreningen Byggstenen.
- 2 Fastighetsnämnden uppdrar åt kontoret att hyra ut respektive förskolan till Norrmalms stadsdelsnämnd till en beräknad hyra om cirka 1,4 mnkr per förskola och år.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 17 december 2015.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 34**Förvärv av 12 bostadsrätter för serviceboende samt 1 lägenhet för personal- och gemensamhetsutrymme i kvarteret Cellen i Hagastaden. Genomförandebeslut**

Dnr 4.4.2-506/2015

Sekretess enligt kap 19 §§ 1 och 3 Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) Stockholms stads fastighetsnämnd.

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden uppdrar åt fastighetskontoret att förvärva 12 servicelägenheter samt 1 lägenhet för personal- och gemensamhetslokal i kvarteret Cellen i Hagastaden till en kostnad om cirka 46 mkr. Lägenheterna ska användas av Norrmalms stadsdelsförvaltning för serviceboende. I överlåtelsen ingår att teckna förhandsavtal och upplåtelseavtal med bostadsrättsföreningen Byggstenen.
- 2 Fastighetsnämnden uppdrar åt kontoret att hyra ut servicelägenheterna till Norrmalms stadsdelsnämnd till en beräknad hyra om cirka 1,95 mnkr per år.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 18 december 2015.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 35

Marö 5, Farsta Strand, överlåtelse till SISAB.

Inriktningsbeslut

Dnr 4.4.1-514/2015

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden uppdrar åt kontoret att påbörja försäljning av fastigheten Marö 5 i Farsta. Kontorets ambition är att i första hand genomföra en riktad försäljning med SISAB som köpare.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 22 december 2015.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 36

Lillsjönäs 2, Bromma, överlåtelse till Stockholmshem.

Inriktningsbeslut

Dnr 4.4.1-025/2016

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

- 1 Fastighetsnämnden uppdrar åt kontoret att påbörja försäljning av fastigheten Lillsjönäs 2 i Bromma. Kontorets ambition är att i första hand genomföra en riktad försäljning med Stockholmshem som köpare.

Handlingar i ärendet

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande från den 7 januari 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP) och Mehdi Oguzsoy (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Henrik Sjölander m.fl. (M) och Helena Eklund m.fl. (L)

föreslår att nämnden beslutar att återremittera ärendet, samt att därutöver anföra följande:

Vi är positiva till en försäljning av fastigheten, det är ett bra läge att bygga bostäder på och fastigheten tillhör inte stadens kärnverksamhet. Fastigheten ligger i ett relativt attraktivt område och kan tillföra staden en betydande intäkt vid en försäljning. Vi bedömer dock att det finns en stor risk att priset inte blir det optimala när man bara har en potentiell köpare. Det är heller inte den naturliga tågordningen att försälja stadens fastigheter direkt till allmännyttans bolag. Ärendet bör därför återremitteras i syfte att ta fram en marknadsvärdering och sedan släppa in fler aktörer från den öppna marknaden i förfarandet. I praktiken skulle föreliggande förslag innebära att staden kringgår den nyligen antagna markanvisningspolicyn och därmed bekräftar de farhågor vi tidigare annonserat avseende att den rödgrönrosa majoriteten ger en gräddfil till de kommunala bostadsbolagen framför de många andra aktörer som vill och kan bygga hyresrätter i Stockholm.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner därefter att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Åke Askensten m.fl. (MP) och Mehdi Oguzsoy (V).

Reservation

Henrik Sjölander m.fl. (M) och Helena Eklund m.fl. (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Ersättaryttrande

Lisa Fuglesang (KD) instämmer i förslag om återremiss från Henrik Sjölander m.fl. (M) och Helena Eklund m.fl. (L).

§ 37

Förvaltningschefen informerar

Förvaltningschefen Åsa Öttenius informerar om följande:

Invigning av Riddersvikshallen den 21 februari kl 12.00.

Invigning av tillfällig saluhall Östermalmstorg den 14 april kl 10.00.

Förvaltningschefen Åsa Öttenius påminner nämnden om att svara på frågorna om övergång till digital nämndhantering senast den 2 februari 2016.

§ 38

Frågor för beredning och övrig information

Skrivelse för beredning

Anmälan av inkomna skrivelser till fastighetsnämnden enligt följande:

1 Skrivelse om fördyrade projekt, Helena Eklund m.fl. (L), dnr 1.6-088/2016.

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar att överlämna skrivelsen till fastighetskontoret för beredning.

Vid protokollet

Jenny Holmberg